

In memoriam
DR RAJKA RADOIČIĆ
(1925–2023–2025)

Scientific adviser Rajka Radoičić (1925–2023), a prominent geologist and one of the most important micropaleontologists and biostratigraphers of the twentieth century left an indelible mark not only on Serbian and Yugoslav, but also on world science. On the occasion of the centenary of her birth, her life and uniqueness are briefly presented here in order to leave a written trace of her personality and work for future generations of researchers.

Rajka Radoičić was born on 6 June 1925 in Trebinje, Bosnia and Herzegovina. Shortly after, the family moved to Cetinje (Montenegro), where Rajka spent her childhood. At the age of 16, she joined the Union of Communist Youth of Yugoslavia. In the course of World War II she joined the partisan movement, which is how she met her future husband Dušan Brstina (1914–1994), later a major-general of the Yugoslav People's Army. Since she loved and enjoyed nature from childhood, discovering almost impassable Montenegrin paths with her father, after the end of the war she enrolled in the Geology-Paleontology Group of the Faculty of Science and Mathematics in Belgrade, from which she graduated in 1953. Aiming to

spend as much time as possible on field investigations, she declined the offered position of assistant at the Faculty of Mining and Geology in Belgrade and got a job at the Institute for Geological and Geophysical Research "Geozavod" (today's Geological Institute of Serbia), where she worked until her retirement in 1981.

At the very beginning of her employment at Geozavod she was actively involved in the preparation of the Basic Geological Map of Yugoslavia 1:100,000, at that time one of the largest projects in Yugoslavia, which represented the starting point for all future fundamental and applied geological research. As an outstanding expert and multitalented researcher, she performed the work of a regional geologist, a micropaleontologist, a paleogeographer and a biostratigrapher in the field. She was also an indispensable member of many geological expeditions and teams - from Montenegro, Macedonia, Croatia, Slovenia, Italy, Turkey, Iraq and Libya, and she collaborated with experts from Switzerland, Germany, France and Greece. In addition to field research, she devoted herself passionately to laboratory work, studying microscopic preparations based on which she determined the geological age of rocks, primarily from the Mesozoic, but also from the Paleozoic and Cenozoic. The results of her micropaleontological analyses contributed to the improvement of the interpretation and finalisation of maps and explanatory books of the Basic Geological Map of Yugoslavia.

At the beginning of the 1960s, she was engaged in the preparation of the Basic Geological Map of Montenegro 1:100,000. She collaborated with leading Montenegrin geologists - Zaria Bešić, Andrija Pavić, Mirko and Branka Mirković and many others. She identified more than 50 species of Mesozoic fossilized algae discovered for the first time in the territory of Montenegro, among which 11 were new species for the science. Her contribution to the stratigraphic and paleogeographical studies of the bauxite deposits of Montenegro and the determination of the age of samples from deep boreholes on the Montenegro's coastline was exceptional.

Her scientific career started along with her field work. She defended her doctoral thesis "Paleoecology and Biostratigraphy of Aberrant Tintinnids of Yugoslavia" in Ljubljana in 1962 and was an invited lecturer at the universities of Padua and Naples. She continued with her scientific work even after she retired. Independently and in co-authorship, she identified more than 90 new taxa for science, including genera and species of calcareous algae, foraminifera and other fossilised organisms of different geological ages.

She is one of the most cited authors in the field of micropaleontology. She was highly respected among paleontologists and numerous taxa were named after her - two genera new to science and 12 new species. The

international scientific meeting under the name “Geology and Paleontology of the Peri-Adriatic Area” was organised on the occasion of her 80th birthday and 50 years of cooperation with Italian researchers at the “Federico II” faculty in Naples (5-6 May 2008), with the participation of eminent scientists from all over the world.

She is considered one of the most important experts in the field of biostratigraphy and lithostratigraphy of shallow-water Mesozoic carbonates of the Peri-Adriatic region. In cooperation with researchers from Naples, Rome, Padua, Palermo and Cagliari, she significantly contributed to the interpretation of regional geology and reconstruction of the relationship between the Apennines and the Dinarides. In the words of her Italian colleagues, she had an extraordinary skill of being able to recognise exact stratigraphic positions, even just a few layers within a few thousand meters of thick successions: “This smells of uppermost Aptian”, you could hear her say looking at an outcrop for the first time, and you would eventually discover that she had been right.

She generously shared her knowledge, experience and love of geology with all her associates and younger colleagues, providing support and inspiration to many generations of geologists with her wise advice. In us, the followers of Rajka Radoičić, her entire scientific opus evokes deep respect because she was an authority figure, a teacher and a friend to many. She left behind more than three hundred scientific and professional papers, most of them published in renowned international scientific journals.

Going through memories... I remember our common, not so frequent fieldtrips to Mokra Gora and its surroundings, where she guided me in the reconstruction of the geological structure of the area. And long night talks, mostly focused on geology and paleontology because the topic of my PhD was the diversity of Cretaceous fauna in eastern and western Serbia. She helped me determine fossilised microassociations for both my master’s and doctoral theses. In addition, she used to bring me numerous scientific publi-

cations whenever she traveled. She was a great friend of the Museum, to which she donated a big collection of fossilised algae preparations and the collection of rudists that she and paleontologist Desanka Pejović gathered from locations throughout former Yugoslavia. I was also reminded of her idea to move the Natural History Museum to the Railway Station building after its closure, as the Museum has been operating in temporary accommodation for decades. Furthermore, she advised that rock cubes that paved the Kalenić market, if its reconstruction was ever to take place, should definitely be deposited at the Museum. She tried not to miss any museum event, at which she was always a welcomed guest. With a gentle smile, I also recall my frequent visits to her home, where, sipping homemade red wine, we discussed small and big life issues.

Rajka Radoičić passed away on 15 May 2023, less than a month before her 98th birthday. As per her wishes, her ashes were placed in the Garden of Remembrance at the New Cemetery in Belgrade. She was open-minded and steadfast, a passionate scientist and researcher who approached everything and everyone with an open heart and genuine interest. We are saddened that she is no longer with us, but grateful for what she left behind. Finally, I would like to express my deep respect and enormous gratitude for all her support and help.

Aleksandra Maran Stevanović

*In memoriam***ДР РАЈКА РАДОИЧИЋ****(1925-2023-2025)**

Научни саветник Рајка Радоичић (1925–2023), реномиран геолог и један од најзначајнијих микропалеонтолога и биостратиграфа двадесетог века, оставила је неизбрисив траг не само у српској и југословенској већ и светској науци. Поводом стогодишњице рођења Рајке Радоичић, укратко је представљено оно што је чинило њен живот и јединственост, како би остао писани траг о њеној личности и делу за будуће генерације истраживача.

Рођена је 6. јуна 1925. године у Требињу (Босна и Херцеговина). Убрзо потом, породица Радоичић преселила се на Цетиње (Црна Гора), у којем је провела детињство. Са непуних 16 година приступила је Савезу комунистичке омладине Југославије (СКОЈ). Током Другог светског рата придружила се партизанском покрету; тако је упознала и свог будућег супруга Душана Брстину (1914–1994), касније генерал-мајора ЈНА. Будући да је одмалена заволела природу, откривајући са својим оцем непроходне стазе црногорских врлети, по завршетку рата уписала је студије Геолошко-палеонтолошке групе Природно-математичког факултета Универзитета у Београду, на којем је и дипломирала 1953. године. Са жељом да што више времена посвети теренским истраживањима, није прихватила понуђено место асистента на Рударско-геолошком факултету у Београду и започела своју каријеру у Заводу за геолошка и геофизичка истраживања “Геозавод” (данас Геолошки завод Србије), у којем је остала до пензионисања 1981. године.

Од самог почетка рада у Геозаводу, активно се укључила у израду Основне геолошке карте Југославије 1:100.000 (ОГК), у то време једном од највећих југословенских пројеката који је био полазна основа за сва будућа фундаментална и примењена геолошка истраживања. Као изванредан стручњак и свестран истраживач, на терену је покривала посао регионалног геолога, микропалеонтолога, палеогеографа и биостратиграфа. Била је незаобилазни члан многих геолошких експедиција и тимова - из Црне Горе, Македоније, Хрватске, Словеније, Италије, Турске, Ирака, Либије, а сарађивала је и са стручњацима из Швајцарске, Немачке, Француске и Грчке. Осим теренских истраживања, пасионирано се посветила и лабораторијском раду проучавајући микроскопске препарате на основу којих је одређивала геолошку старост стена, првенствено из мезозоица, али и из палеозоица и кенозоика. Резултати њених микропалеонтолошких анализа допри-

нели су унапређењу интерпретације и финализацији карата и тумача Основне геолошке карте Југославије.

Почетком шездесетих година прошлог века, била је ангажована и на изради Основне геолошке карте Црне Горе 1:100.000. Сарађивала са водећим црногорским геолозима – Заријом Бешићем, Андријом Павићем, Мирком и Бранком Мирковић и многим другима. Одредила је више од 50 врста мезозојских фосилизованих алги, први пут откривених на подручју Црне Горе, међу којима је 11 за науку нових врста. Изузетан је њен допринос стратиграфским и палеогеографским проучавањима лежишта боксита Црне Горе и утврђивању старости узорака из дубоких бушотина Црногорског приморја.

Упоредо са теренским истраживањима отпочела је и њена научна каријера. Докторску дисертацију “Палеоекологија и биостратиграфија аберантних тинтинина Југославије” одбранила је у Љубљани 1962. године. Гостовала је као предавач по позиву на универзитетима у Падови и Напуљу. Научни рад наставила и у пензионерским данима. Самостално и у коауторству, идентификовала је више од 90 представника за науку нових таксона, укључујући родове и врсте кречњачких алги, фораминифера и других фосилизованих организама различите геолошке старости.

У домену микропалеонтологије, једна је од најцитиранијих аутора. У кругу колега палеонтолога била је изузетно уважавана. Бројни таксони названи су Рајки у част - два за науку нова рода и 12 нових врста. Поводом њеног 80 рођендана и 50 година сарадње са италијанским истраживачима организован је међународни научни скуп “Геологија и палеонтологија перијадранског подручја” на факултету “Федерико ИИ” у Напуљу (5–6. мај 2008), у чијем раду су учествовали еминентни научници широм света.

У домену биостратиграфије и литостратиграфије плитководних карбоната мезозоика перијадранског подручја сматра се једним од најзначајнијих стручњака У сарадњи са истраживачима из Напуља, Рима, Падове, Палерма и Каљарија, значајно је допринела тумачењу регионалне геологије и реконструкцији односа Апенина и Динарида. По речима њених италијанских колега умела је готово непогрешиво да препозна тачан стратиграфски положај седимената, чак и само неколико слојева унутар неколико хиљада метара дебљих сукцесија: „ово мирише на горњи апт“, могло се чути како каже, први пут гледајући изданак и на крају бисте открили да је била у праву.

Своје знање, искуство и љубав према геологији великодушно је делила са сарадницима и млађим колегама, а својим мудрим саветима била је подршка и инспирација многим генерацијама геолога. У нама,

њеним следбеницима, целокупни научни опус Рајке Радоичић изазива дубоко поштовање, јер Рајка је била узор, и учитељ и пријатељ многима од нас. За собом је оставила више од три стотине публикованих радова, од којих је већина објављена у реномираним светским научним часописима.

Пребирам по успоменама. Сећам се заједничких, не тако честих одлазака на терен у Мокру Гору и околину, где ми је помагала у реконструкцији геолошке грађе тог подручја. И дугих ноћних разговора, углавном усмерених опет на геологију и палеонтологију, јер ми је тема доктората била диверзитет кредне фауне у источној и западној Србији. Помогла ми је при одређивању фосилизованих микроасоцијација и за магистарску и за докторску дисертацију. Као и обимне научне литературе коју ми је доносила где год да је путовала. Била је велики пријатељ Музеја, којем је поклонила обимну колекцију препарата фосилизованих алги и колекцију рудиста које је са палеонтологом Десанком Пејовић сакупила на локалитетима широм бивше Југославије. Присећам се и њене идеје о пресељењу Природњачког музеја у зграду Железничке станице по затварању с обзиром да је Музеј деценијама у привременом смештају. Као и предлога да се коцке којима је поплочана Каленић пијаца, када дође до њене реконструкције, свакако одложе у збирке Музеја. Трудила се да не пропусти ниједан музејски догађај, на коме је увек била радо виђен гост. Са осмехом се присећам и својих честих одлазака у њен дом, где смо, уз чашицу домаћег вина, разматрале мала и велика животна питања.

Рајка Радоичић је преминула 15. маја 2023, непуних месец дана пре свог 98. рођендана. Поштујући њену жељу, њен пепео је расут у Врту сећања на Новом гробљу у Београду. Била је отвореног ума и постојана, страствена научница и истраживачица, која је свакога дочекивала отвореног срца и искреног интересовања. Тужни смо што је са нама више нема, али смо захвални на ономе што нам је оставила у аманет. На крају бих исказала своје дубоко поштовање и велику захвалност за сву њену подршку и помоћ.

Александра Маран Стевановић